

NULBELEID VOOR COFFEESHOPS

In de lokale driehoek kan worden afgesproken geen coffeeshops in de gemeente te gedogen. Als deze afspraak wordt vastgelegd in beleid, dan wordt dit een nulstelsel, nuloptie of nulbeleid genoemd. Ongeveer zeventig procent van de gemeenten in Nederland heeft een nulbeleid en gedooft dus geen coffeeshops.

Het voordeel van een nulbeleid is dat wanneer zich in de gemeente tóch een verkooppunt van cannabis vestigt, er handhavend kan worden opgetreden. Ook wanneer het verkooppunt zich aan de gedoogvoorwaarden van het Openbaar Ministerie (OM), de zogenaamde [AHOJG-criteria](#) houdt. Het gaat namelijk om een illegaal verkooppunt.

Dit neemt niet weg dat het mogelijk blijft om een illegaal verkooppunt van cannabis te sluiten wanneer er geen nulbeleid is. Dit blijkt uit de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 4 februari 2004 ([LJN AO2883](#)). Handhavend optreden wordt echter wel eenvoudiger wanneer nulbeleid is vastgesteld. Zeker wanneer dit is aangevuld met een handhavingsarrangement.

Opstellen van nulbeleid

In het nulbeleid staat vermeld dat er in de gemeente geen coffeeshops worden gedooft. Deze keuze moet worden gemotiveerd. Hoe beter het nulbeleid is gemotiveerd, hoe beter het beleid juridisch houdbaar is.

Een analyse van de lokale of regionale situatie vormt veelal een basis van de motivering. De gemeente kan hiervoor te rade gaan bij de politie, het OM en de plaatselijke of regionale instelling voor verslavingszorg. Deze partijen beschikken vanuit hun eigen werkzaamheden over (cijfermatige) gegevens over de lokale situatie. Daarnaast wordt vaak aangegeven dat nulbeleid voorziet in de bescherming van de openbare orde en veiligheid, de leefbaarheid en de volksgezondheid (bijvoorbeeld het voorkomen dat jongeren in aanraking komen met cannabis).

Regionale afstemming

Nulbeleid is net als de andere [vormen van coffeeshopbeleid](#) voor een belangrijk deel lokaal beleid. Maar zeker bij een nulbeleid worden vaak regionaal afspraken gemaakt. Er wordt dan bijvoorbeeld afgesproken dat de gemeente met de centrumfunctie in de regio de vestiging van één of meer coffeeshops toestaat en de omliggende gemeenten nulbeleid voeren. Dit is bijvoorbeeld het geval in [Twente](#). In deze regio staan alleen de gemeenten Enschede, Hengelo en Almelo de vestiging van coffeeshops toe. De omringende kleine gemeenten hanteren een nulbeleid.

Illegale verkooppunten

Illegale verkooppunten zijn plaatsen waar ondanks een verbod toch cannabis en mogelijk ook andere drugs worden verkocht. Dit kan in voor publiek toegankelijke lokalen zijn (bijvoorbeeld in een horecagelegenheid of een winkel), maar ook in woningen of via bezorgdiensten.

Illegale verkoop van drugs kan extra risico's met zich meebrengen. Overlast, vermenging van de verkoop van cannabis en harddrugs, verkoop aan minderjarigen en het ontstaan van straathandel zijn hier voorbeelden van. Nulbeleid kan mogelijk leiden tot het ontstaan van meer illegale verkooppunten dan wanneer één of meer coffeeshops worden toegestaan.

Handhaving van het nulbeleid

Lokaal coffeeshopbeleid kan alleen succesvol zijn wanneer het zowel strafrechtelijk als bestuursrechtelijk doeltreffend wordt gehandhaafd. Handhaven wordt eenvoudiger wanneer beleid is vastgesteld. Zeker wanneer dit is aangevuld met een handhavingsarrangement.

Een handhavingsarrangement is een beleidsdocument waarin de afspraken staan die zijn gemaakt in de lokale driehoek. Het gaat dus om een gecombineerd optreden van gemeente, OM en politie. Er wordt concreet aangegeven door wie, in welke gevallen, op welke manier en met welk juridisch instrument wordt opgetreden.

Een handhavingsarrangement is niet alleen nodig wanneer een gemeente coffeeshops gedooft. In een arrangement staat namelijk ook beschreven hoe wordt opgetreden tegen illegale verkooppunten (vanuit voor publiek toegankelijke lokalen én vanuit woningen). Het is dus ook van belang voor gemeenten die een nulbeleid hebben.

In de [infosheet Handhaven lokaal drugsbeleid](#) leest u meer over het opstellen van een handhavingsarrangement.

Strafrechtelijke handhaving van een nulbeleid

Uit de [gedoogvoorwaarden van het OM](#) blijkt dat als in de lokale driehoek is afgesproken tot het voeren van nulbeleid het OM kan overgaan tot vervolging van elke vorm van handel in cannabis. Ook als het verkooppunt voldoet aan de AHOJG-criteria.

Bestuursrechtelijke handhaving van nulbeleid

Ook bestuursrechtelijk kan op basis van een vastgesteld nulbeleid worden opgetreden. Hier is een aantal verschillende situaties van optreden te onderscheiden.

Weigeren van een verzoek tot openen coffeeshop

De burgemeester kan op basis van het nulbeleid de toestemming tot vestiging van een coffeeshop weigeren of een bestaand verkooppunt sluiten. De burgemeester beroept zich bij zijn besluit op de weigeringsgronden die in het nulbeleid staan gemotiveerd. Dit blijkt onder meer uit de [uitspraak](#) van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State naar aanleiding van de sluiting van een coffeeshop door de burgemeester van Naaldwijk wegens strijd met het nulbeleid.

Optreden tegen drugsverkoop vanuit een lokaal of woning

De burgemeester kan overgaan tot sluiting van een lokaal of woning, wanneer - ondanks het nulbeleid - toch een verkooppunt van cannabis (en/of harddrugs) zich vestigt, dan wel aanwezig is. Wanneer dit verkooppunt zich bevindt in een lokaal of woning, gebruikt de burgemeester hiervoor [artikel 13b Opiumwet](#). Dit artikel geeft de mogelijkheid om een pand waar drugshandel plaatsvindt voor (on)bepaalde tijd te sluiten.

In de [infosheet Stappenplan 13b Opiumwet](#) leest u meer over het sluiten van een lokaal of woning in verband met drugshandel.

Praktijkvoorbeelden

- [Nulbeleid Teylingen](#)
- [Nulbeleid Woudrichem](#)